

Suzbijanje ambrozije

Osijek je jedan od prvih gradova unutar Hrvatske mreže zdravih gradova koji je prije desetak godina potaknuo rješavanje problema ambrozije. U suradnji s udrugama, ustanovama, gradskim četvrtima i mjesnim odborima te građanima poduzima mjere i aktivnosti na smanjenju alergeni korova jer koncentracije peludi uzrokovane cvatnjom korova, posebno ambrozije, predstavljaju opasnost za zdravlje građana pri čemu su najugroženije alergične osobe. Grad Osijek svake godine donosi Plan aktivnosti na suzbijanju alergeni korova, posebno ambrozije na svom području. Alergije danas zauzimaju značajno mjesto u pobolu stanovnika Grada Osijeka. Potrebno je organizirati kontrolu širenja, odnosno suzbijati alergeni korov, kako bi se koncentracije peludi u zraku smanjile na manje od 30 zrnaca u m³. Cilj je projekta potaknuti sve građane, gospodarstvenike, ustanove i ostale da se ambrozija uništi na svim oranicama, livadama, pašnjacima, šumama i ostalim površinama kako bi se spriječila cvatnja ambrozije i širenje peludi.

Obradom podataka dobivenih u razdoblju od 13. siječnja do 31. listopada 2014. utvrđeno je da je tijekom proljetnih mjeseci najčešći alergen pelud čempresa i breze, od svibnja u zraku je povećana koncentracija trava, a od srpnja do kraja sezone najbrojniji alergen je pelud korova (ambrozije i koprive). Najveći udio peludi u 2014. godini odnosio se na pelud drveća (55 %), u zraku je bilo 5 % peludi trava, dok je u ljetnim mjesecima prevladavala pelud korova. Ukupna godišnja količina peludi ambrozije u 2014. iznosila je 6.752 zrnaca s maksimalnom dnevnom koncentracijom 658 zrnaca/m³ koja je zabilježena 26. kolovoza 2014. Vidljivo je da je na području grada Osijeka

izmjerena maksimalna dnevna koncentracija puno veća od one koja izaziva alergijsku reakciju. U 2014. bilo je 38 dana kada je dnevna koncentracija peludi ambrozije bila >30 zrnaca /m³. Pelud ambrozije bila je prisutna u zraku 105 dana. Zadnjih godina ustalio se porast od oko 300- 400 novo pregledanih bolesnika s alergijskim tegobama koji gravitiraju KBC-u Osijek. Najvažnije aktivnosti provedene tijekom 2014. godine svakodnevno su mjerenje koncentracije peludi u zraku i informiranje građana o koncentraciji peludnih zrnaca u zraku na području Grada Osijeka, tiskanje i distribucija zdravstveno-edukativnih brošura „*Dišimo lakše – ambrozija*“ i plakata „*Živjeti bez ambrozije*“, provođenje organiziranih akcija uništavanja ambrozije i aktivnosti komunalnih redara, poljoprivrednih redara Grada Osijeka i Unikoma d.o.o. Osijek. Vlasnicima je objašnjeno da su dužni poljoprivredno zemljište obrađivati (pokositi), ne umanjujući njegovu vrijednost sukladno agrotehničkim mjerama. Na dva je mjesta (Tvrdavica, Višnjevac) uočena ambrozija na zasijanim poljoprivrednim površinama pod suncokretom i sojom, koja se pojavila zbog klimatskih nepogoda-kiša. Nadzorom poljoprivrednog zemljišta nađene su čestice u vlasništvu Grada Osijeka i RH koje su zakorovljene raznim vrstama alergeni korova i ambrozijom. Unikom d.o.o. obavio je košnju cca 250.000 m² površina koji su u vlasništvu Grada Osijeka, zahvaćene su ambrozijom, a nisu u programu redovne košnje. Sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu i Zakonu o biljnom zdravlju te Naredbi o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije, poljoprivredni inspektor i četiri fitosanitarna inspektora obavljaju inspeksijske nadzore na području Grada Osijeka te izdaju rješenja za uništenje korova ili obradu zemljišta. Velika je uključenost

gradskih četvrti i mjesnih odbora u aktivnosti suzbijanja alergeni korova, posebno ambrozije na njihovom području te se provodi edukacija učenika osnovnih škola o izgledu i štetnosti alergeni korova, posebno ambrozije, na zdravlje ljudi. Putem medija građani se upoznaju s problemom alergijskih oboljenja i širi se svijest o važnosti uklanjanja alergeni korova. Zdravstveno se prate poteškoće osoba osjetljivih na pelud korova. Iz Proračuna Grada Osijeka financiraju se Zavod za javno zdravlje Osječko-baranjske županije u Osijeku za mjerenje koncentracije peludi ambrozije u zraku i drugih alergeni biljaka te za zdravstveno-edukativne aktivnosti i stručna predavanja, i Udruga za zaštitu okoliša i ruralne baštine „Tuljan“ Osijek, za aktivnosti uništavanja ambrozije u okviru provedbe projekta „Živjeti bez ambrozije“ i izradu edukativnog filma „Nevidljivi neprijatelj – ambrozija“. Tijekom 2015. tiskat će se zdravstveno-edukativna brošura „*Dišimo lakše - ambrozija*“ i plakati „*Živjeti bez ambrozije*“ te distribuirati u zdravstvenim ustanovama, gradskim četvrtima i mjesnim odborima, školama i sl.). U suradnji sa Službom školske medicine Zavoda prezentirat će se zdravstveno- odgojni sadržaji o ambroziji i ostalim alergenim korovima u osnovnim školama i fakultetima u okviru sistematskih pregleda učenika i studenata. Uoči početka cvjetanja alergeni korova, posebno ambrozije postavlja se informativni štand na kojem će stručnjaci Zavoda u suradnji s odgovarajućim udrugama, davati građanima informacije o štetnosti alergeni korova te ih motivirati na što aktivnije uključivanje u njihovo suzbijanje.

Romana Kovačević,
Grad Osijek
romana.kovacevic@osijek.hr